

September 2026

Sociale duurzaamheid

Toolkit over buurtverbondenheid, ontmoeting en
buurtplekken, gebaseerd op de BSR
Woonsegmentatie. Met praktische handvatten voor
communicatie, participatie en programmering.



**MARKET
RESPONSE**



Aanleiding

Niet iedere bewoner beleeft sociale duurzaamheid hetzelfde

- Sociale duurzaamheid draait om het duurzaam verbeteren van de leefkwaliteit van mensen, nu en in de toekomst.
- Daarbij gaat het onder meer om je thuis voelen in de buurt, contact met anderen, naar elkaar omkijken en mee kunnen doen. Maar bewoners verschillen in de mate waarin en de manier waarop zij behoefte hebben aan contact, ontmoeting en betrokkenheid.
- Daarom is inzicht nodig in wat verschillende typen bewoners belangrijk vinden. Want een sociaal duurzame buurt vraagt niet om één standaardaanpak, maar om een aanpak die aansluit bij de behoeften van de mensen die er wonen.



Over het onderzoek

Van bewonersbehoeften naar een praktische aanpak

- In samenwerking met **de Firma Stek** heeft **MarketResponse** onderzoek uitgevoerd naar buurtverbondenheid.
- Aan het online onderzoek namen **908 Nederlanders** deel. Door de onderzoeksresultaten te koppelen aan de **zes BSR Woonleefstijlen**, wordt zichtbaar waarin de behoeften en voorkeuren van bewoners van elkaar verschillen.
- De inzichten zijn in deze toolkit vertaald naar concrete handvatten voor communicatie, participatie, programmering en de invulling van buurtplekken.



De zes BSR Woonleefstijlen



De eigenzinnige bewoner

Creatief, evenwichtig, avontuurlijk, intelligent, ondernemend.



De gezellige bewoner

Hartelijk, gezellig, behulpzaam, spontaan, vrolijk en zachtvaardig



De actieve bewoner

Gezellig, spontaan, vrolijk, creatief, avontuurlijk, impulsief.



De rustige bewoner

Bedachtzaam, gemoedelijk, gewoon, kalm en serieus.



De exclusieve bewoner

Doelgericht, intelligent, ondernemend, zelfverzekerd, sterk karakter.

De comfortabele bewoner

Bedachtzaam, evenwichtig, serieus, kalm en intelligent.



De eigenzinnige bewoner



Rood: De eigenzinnige bewoner

De eigenzinnige bewoner

- Creatief
- Evenwichtig
- Avontuurlijk
- Intelligent
- Ondernemend

10% van de Nederlanders is een Eigenzinnige bewoner.

Ze zijn iets vaker man (59%) en 55 jaar of ouder (46%).

Eigenzinnige bewoners zijn vaker hoog opgeleid (71%).

Sociale duurzaamheid in de buurt

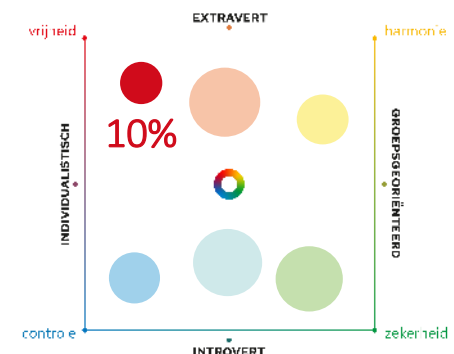
De eigenzinnige bewoner zoekt in de buurt naar een balans tussen zelfstandigheid en verbinding. Contact met burens is welkom, zolang het niet te intensief is en ook iets praktisch of waardevols oplevert. Een buurtplek spreekt vooral aan als die groen en inspirerend is, met ruimte voor ontmoeting, creativiteit en praktisch gebruik. De Eigenzinnige bewoner denkt graag mee over de invulling, heeft behoefte aan invloed en voelt zich aangesproken door initiatieven die ontmoeting combineren met uitwisseling, leren en samen iets voor de buurt doen.

Algemene omschrijving wonen

De eigenzinnige bewoner waardeert vrijheid, creativiteit en authenticiteit in wonen en hun woonomgeving. Voor hen is de locatie belangrijker dan de woning zelf, met voorkeur voor plekken die inspiratie bieden, zoals musea en levendige buurten. Milieubewuste, lichte en sfeervolle woningen met een unieke uitstraling passen bij hun karakter. Een plek die ruimte biedt voor persoonlijke ontwikkeling en eigenzinnigheid sluit goed aan bij hun woonwensen.



“Ik vind het leuk om mijn burens te kennen, maar ik hoef niet elke week samen koffie te drinken. Als er af en toe een goed gesprek ontstaat, je elkaar helpt met een pakketje aannemen of tips uitwisselt over de buurt, dan is dat precies goed.”



Rood: De eigenzinnige bewoner



Buurtcontact

De eigenzinnige bewoner waardeert contact met buren, maar wel op een manier die past bij de behoefte aan zelfstandigheid en ruimte voor het eigen leven. Het liefst is er af en toe een praatje en is men er voor elkaar als hulp nodig is. Het contact hoeft niet te intensief te zijn: een kleine kring van directe buren is vaak voldoende.



*“Ik doe graag mee als een activiteit ergens toe leidt.
Bijvoorbeeld samen met buurtbewoners een
geveltuin aanleggen, een kleine culturele
buurtavond organiseren of helpen bij een duurzaam
initiatief in de wijk. Het is prettig als het vrijwillig is,
inhoud heeft en je ook gelijkgestemden ontmoet.”*



De eigenzinnige bewoner heeft meestal een paar keer per week contact met buren. Tegelijk verschilt de frequentie van dit contact: sommige eigenzinnige bewoners hebben **bijna dagelijks contact**, terwijl anderen het houden bij **een paar keer per maand**. Dat laat zien dat deze bewoners contact waarderen, maar daarin ook graag hun eigen balans bepalen.

Burencontact heeft voor de eigenzinnige bewoner niet alleen een sociale kant, maar ook een kant van samen iets ondernemen. Eigenzinnige bewoners staan relatief vaker open voor het **samen oppakken van nuttige activiteiten**, maar ook voor sociale activiteiten of samen voor de buurt organiseren (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk in de wijk). Opvallend is dat zij zich ten opzichte van andere bewoners sterker herkennen in het idee dat buren ook een rol kunnen spelen in het **samen verbeteren van de buurt**.

Rood: De eigenzinnige bewoner



Ideale buurtplek

Voor de eigenzinnige bewoner is een buurtplek het meest aantrekkelijk als deze schoon, goed onderhouden en groen is. De grootste voorkeur gaat uit naar een groene ruimte, binnentuin of kas waar bewoners zelf iets kunnen planten, verzorgen of laten groeien. Ook moet de buurtplek **een inspirerende en creatieve omgeving** zijn. Daarnaast waarderen eigenzinnige bewoners een omgeving waar je ook rustig kunt verblijven (bijv. zitten, lezen, werken of studeren).

Kenmerkend is dat een buurtplek voor eigenzinnige bewoners meer mag zijn dan alleen een plek om elkaar te ontmoeten. Er is veel belangstelling voor een **creatieve hoek, makerspace of werkplaats**, maar ook voor een **ruil- of uitleenpunt** voor bijvoorbeeld gereedschap, boeken of spelletjes. Ook **workshops, buurtactiviteiten** en een **culturele ruimte** voor film, muziek of tentoonstellingen spreken aan.



Het doel van zo'n buurtplek heeft voor de eigenzinnige bewoners verschillende functies.

Sociale ontmoeting en gezelligheid spelen daarin een rol, maar daarnaast zien zij ook meerwaarde in de **praktische voordelen** van gedeelde voorzieningen, in de mogelijkheid om **inspiratie op te doen en nieuwe dingen te leren**, en in het gezamenlijk **vergroenen en verduurzamen van de wijk**.

Eigenzinnige bewoners maken vooral gebruik van een buurtplek als deze **laagdrempelig toegankelijk** is, dus zonder aanmelding of verplichting, en ook echt iets toevoegt aan het dagelijks leven. Dat is vooral het geval wanneer zij er **iets praktisch kunnen doen**. Juist de combinatie van ontmoeting, inspiratie en praktisch nut maakt een buurtplek voor de eigenzinnige bewoner aantrekkelijk.



Rood: De eigenzinnige bewoner



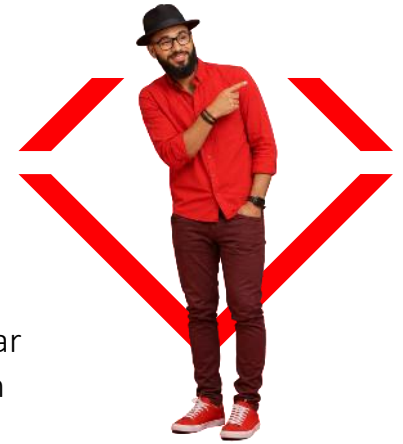
Betrokkenheid buurtplek

De eigenzinnige bewoner wil graag kunnen meedenken over de invulling en het onderhoud van de buurtplek, maar doet dat het liefst op een manier die vrijblijvend en flexibel voelt. De rol die het beste past, is **af en toe meedenken op de achtergrond (ideeën geven)**. Tegelijk is er ook relatief vaak bereidheid om **activiteiten te organiseren of te trekken**. Ze hebben graag invloed op wat er gebeurt op een buurtplek en hoe deze wordt onderhouden.

Als het gaat om communicatie, ontvangen zij informatie over de buurtplek het liefst via WhatsApp, een buurtapp of via-via.

Buurtinitiatieven

Een gezamenlijke binnentuin om te zitten en elkaar te ontmoeten spreekt de eigenzinnige bewoner in het algemeen het meeste aan als het gaat om buurtinitiatieven. Daarnaast zijn er verschillende buurtinitiatieven die door eigenzinnige bewoners relatief vaker worden genoemd. Dat geldt onder meer voor een **mini-buurtbibliotheek** om boeken te ruilen, een **WhatsApp-groep** om informatie te delen en **workshops**, bijvoorbeeld rondom koken, tuinieren of creatief bezig zijn. Ook staan eigenzinnige bewoners er meer dan gemiddeld voor open dat een buurtplek wordt gebruikt als plek waar **buurtbewoners samen kunnen koken en eten**. Tot slot staan zij positief tegenover het **gezamenlijk opwekken van energie in de buurt** (bijvoorbeeld met zonnepanelen).



Rood: De eigenzinnige bewoner

Persoon

De eigenzinnige bewoner staat overwegend **positief tegenover omgevingsparticipatie** en ziet dit als iets **creatiefs en uitdagends**. Deze groep doet graag mee als er **ruimte is voor samenwerking, sociale interactie, eigen ideeën en nieuwe perspectieven**. Ze participeren het liefst in **kleine groepen**, via een combinatie van fysieke en online vormen, zoals **workshops, klankbordgroepen en participatieplatforms**.



Omgevingsparticipatie

Eigenzinnige bewoners associëren omgevingsparticipatie met **creatief** en **uitdagend**.



Mening t.o.v. participatie

Staan positief tegenover het betrekken van bewoners bij veranderingen in de wijk



Motivatie om te participeren

- **Wel:** samenwerking en sociale interactie met andere burgers / belanghebbenden en overheden / creatief bezig mogen zijn en ideeën ontwikkelen / kans krijgen om te leren over andere culturen en perspectieven
- **Niet:** niet genoeg worden vrijgelaten in wat ze zouden willen betekenen / geen vertrouwen in hoe het participatieproces is georganiseerd / het gevoel dat ze de enigen zullen zijn die participeren



Mate van participatie

- **Willen wel:** bijeenkomst/workshop, samen met anderen een plan maken, zelf een plan maken en dit uitvoeren



Manier om te participeren

- Belangrijk om in contact te staan met andere bewoners
- Willen in een kleine groep participeren
- Voorkeur voor combinatie van fysiek en online
- Via een participatieplatform online, deelname aan participatiewerkshops, klankbordgroep, informatiebijeenkomst en buurtcomités



“Participatie spreekt mij aan als het uitdagend, open en inhoudelijk inspirerend is.”



Deelname aan bijeenkomsten

- Hebben deelgenomen aan bijeenkomst, of hebben niet deelgenomen, maar zijn wel geïnteresseerd.
- Belangrijk om deel te nemen
- Belangrijke reden om te gaan: algemene interesse



Communicatie

- Zijn bekend met communicatie over veranderingen in de woonwijk



Kanalen

- Volgen berichtgeving via website, buurt-apps, Twitter en posters/flyers/informatieborden.
- Willen graag op de hoogte gehouden worden door website, openbare bijeenkomst, webinars, radio, posters/flyers/(digitale) informatieborden



Betrouwbare bronnen

- Vertrouwen in overheid
- Betrouwbaar: forums en online communities, eigen familie en/of vrienden, bibliotheek, overheidspublicaties

